

ІНТЕГРАЦІЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ЗАКОНОДАВЧИЙ ВИМІР

Інтеграція української освіти та науки до Європейського освітнього простору (ЄОП) є одним із ключових пріоритетів державної політики в освітній сфері. Правовим фундаментом відносин між Україною та Європейським Союзом (ЄС) стала Угода про партнерство та співробітництво від 14 червня 1994 року. В наступні десятиліття, це системне співробітництво (План дій «Україна – Європейський Союз», 2005; Східне партнерство, 2009 тощо) фіналізувалося підписанням Угоди про Асоціацію у 2014 році (16 вересня 2014 р.; набув чинності з 2017 р.). Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом є важливим міжнародно-правовим документом, який заклав підвалини щодо розбудови та подальшого поглиблення політичних, економічних, освітніх та соціокультурних зв'язків між нашою державою та Європейським Союзом [2]. Отже, Угода про Асоціацію включає широкий спектр положень, що охоплюють різні сфери співробітництва між Україною та Європейським Союзом. Вона також сприяє поглибленню інтеграції України в європейські структури та зближенню зі стандартами та цінностями Європейського Союзу.

Наступним важливим кроком на шляху до євроінтеграції нашої держави, стало отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС (2022). Наразі, отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС інтенсифікує європейську інтеграцію національної освіти, сприяє процесу гармонізації освітніх систем, їх адаптації до європейських стандартів, вдосконаленню якості освіти, відкриває нові можливості для учнів, вчителів та освітніх працівників щодо обміну досвідом, міжнародних стажувань, мобільності та співпраці з європейськими освітніми

інституціями та навчальними закладами.

Забезпечення євроінтеграційних процесів в освіті України потребує реформування та вдосконалення системи освіти у напрямі наближення до стандартів і практик ЄС. Одним із ключових принципів освітньої політики України визнано інтеграцію України в міжнародний освітній простір, зокрема, гармонізацію освітньої системи з європейськими стандартами та нормами (Закон України «Про вищу освіту» (2014); Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016), Закон України «Про освіту» (2017), Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (2017); Дорожня карта з інтеграції науково-інноваційної системи України до Європейського дослідницького простору (2021); Дорожня карта європейської інтеграції держави у сферах освіти і науки до 2027 року (2023)). Отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС передбачає виконання Копенгагенських критеріїв, подальшу гармонізацію законодавства України в сфері освіти, з законодавством Європейського Союзу. Зазначимо, що Копенгагенські критерії встановлені ЄС включають політичні, економічні та правові вимоги, які країна-кандидат повинна виконати для отримання членства в ЄС.

Відповідно до окреслених стратегічних напрямів, Міністерство освіти і науки України затвердило Дорожню карту європейської інтеграції держави у сферах освіти і науки до 2027 року. Про це йдеться у відповідному наказі МОН від 11 грудня 2023 року. Однією із стратегічних цілей визначено співпраця України з державами-членами Європейського Союзу у сферах освіти і науки із використанням кращих європейських практик і стандартів. Кінцева мета – учасники освітнього процесу та науковці усвідомлюють переваги, користуються можливостями інтеграції України в ЄС [1].

Загалом, інтеграція України в Європейський освітній простір має позитивний вплив на освітню систему країни. Вона сприяє підвищенню якості освіти, розвитку міжнародного співробітництва, обміну знаннями та

інноваціями.

Проте, важливо зауважити, що інтеграція в Європейський освітній простір вимагає виконання певних вимог з боку України, а саме: адаптація освітніх програм, забезпечення якості освіти, підвищення мобільності освітніх працівників, зміни в управлінні освітніми закладами тощо.

Україна вже зробила значний прогрес у напрямку інтеграції в Європейський освітній простір, але ще потребує подальших зусиль та реформ щодо імплементації стандартів та принципів ЄС. Інтеграція української освіти в Європейський освітній простір передбачає не лише адаптацію нормативно-правової бази, а й модернізацію освітньої системи, підвищення кваліфікації вчителів, оскільки вони відіграють ключову роль у реалізації нових педагогічних підходів та інноваційних методів навчання. Цей комплекс проблем на шляху інтеграції України в Європейський освітній простір потребує гармонізації законодавства України, приведення його у відповідність до європейських стандартів і норм, подальшої реформи освітньої системи, зміни в навчальних програмах, методиках навчання, системі оцінювання та сертифікації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження дорожньої карти європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року. Наказ Міністерства освіти і науки України від 11 грудня 2023 р. № 1501. URL: <https://salo.li/Df78b28> (дата звернення: 15.04.2024).

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. (№ 984_011). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 13.04.2024).